

tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examiner en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Adembenemende architectuur voor de natuur

1 maximumscore 2

Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- (stijl) De stijl is in de traditie van de (noordelijke) barok / neobarok / Hollands Classicisme en die stijl past bij een voornaam gebouw zoals een paleis. (De barokke stijl blijkt onder meer uit de verwijzingen naar het tempelfront, de vele zuilen/pilasters en/of de koepel) 1
- (vorm) De (symmetrische) vorm / opzet van het gebouw, namelijk een hoofdgebouw met aan weerszijden vleugels / galerijen, is kenmerkend voor een paleis 1

2 maximumscore 2

twee van de volgende voorbeelden:

- (materiaal, constructie) Het grote gebouw is volledig van ijzer en glas gemaakt.
- (ruimte) Er is een enorme open ruimte (met veel daglicht) ontstaan. (Door de skeletconstructie zijn er geen tussenmuren en is het dak transparant.)
- (vorm van de gevel) De gebogen / gekromde gevel van ijzer en glas is een wonder van techniek.
- (glas, klimaat) Het gebouw is volledig van glas en warmt dus op. De bezoeker ervaart daardoor een tropisch klimaat / een omgeving met grote exotische planten (wat uitzonderlijk is in een relatief koud land).

per juist voorbeeld 1

Opmerking

Als een leerling antwoordt dat het gebouw groot en/of hoog en/of licht is, geen scorepunt toekennen.

3 maximumscore 2

Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- De architect zorgde voor een esthetisch / stilistisch goed ontwerp 1
- De grootste technische uitdaging aan dit ontwerp was het maken van de gebogen gevel en/of de koepel in ijzer en glas 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (lichtinval) Door de glazen wanden kan de plantenkas veel daglicht doorlaten op een zo natuurlijk mogelijke wijze. (Het licht komt van alle kanten en dat bevordert de groei en bloei van de planten.)
- (warmte- en klimaatbeheersing) Door de glazen wanden kan er veel zonnewarmte in de kas doordringen en behouden worden / gereguleerd worden (en dat is nodig voor de groei en het behoud van de tropische planten).
- (zichtbaarheid) Door de open constructie kunnen de plantensoorten goed gezien en bestudeerd worden. (Er is veel daglicht.)
- (efficiënte ruimte) Door de lichte en ijle constructie gaat er weinig ruimte verloren aan muren en (zware) kolommen, zodat planten en bomen de optimale ruimte hebben om te groeien.

per juist antwoord

1

5 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (prefabricatie) Dergelijke plantenkassen zijn gebouwd door prefabricatie toe te passen, waarbij onderdelen in de fabriek gemaakt worden en op de bouwplaats in elkaar gezet worden. (Daardoor kan sneller en goedkoper / doelmatiger gebouwd worden.)
- (standaardisatie / systeembouw) Dergelijke plantenkassen zijn gebouwd volgens het principe van gestandaardiseerde bouw / systeembouw, waarbij (een beperkt aantal) onderdelen met een vaste maat en verbinding eendeloos gekoppeld kunnen worden. (Daardoor kan goedkoper en sneller gebouwd worden.)
- (functioneel bouwen) Dergelijke plantenkassen zijn functioneel gebouwd / zijn gebouwd zonder versiering (of de versiering wordt bepaald door het samenspel van constructie en materiaalgebruik). Functioneel / sober bouwen is doelmatig en efficiënt.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 2

- vorm (een van de volgende): 1
 - Het hoofdgebouw heeft de vorm van een doos met afgeronde hoeken en/of is door de rondingen organischer van vorm dan de geometrische vormen van de gebouwen op de achtergrond.
 - Het hoofdgebouw heeft een diffuse vorm in plaats van een scherp begrensde vorm zoals gebruikelijk is in architectuur. (Er is geen duidelijk zichtbare wand / grens tussen binnen en buiten.)
- textuur (een van de volgende): 1
 - Het hoofdgebouw heeft een open / 'harige' textuur vanwege de acrylstaven die uitsteken (als haren) en daarmee contrasteert die textuur met de gebruikelijk dichte / gladde oppervlaktes van gebouwen.
 - Het hoofdgebouw heeft een dynamische textuur (want de uiteinden bewegen onder invloed van de wind) en daarmee contrasteert die met de gebruikelijke statische textuur van architectuur.

7 maximumscore 2

Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- (exterieur) Het paviljoen met de glinsterende staven vormt een dik / beschermend (stekelig) en/of schitterend omhulsel van een bijzondere schat (zoals een juwelen- of schatkist) 1
- (licht) Het daglicht dringt via de staven door tot in het hart van het paviljoen en zorgt voor schittering / flonkerende vlakjes en/of zorgt voor het belichten van de kostbare zaden (de schat) 1

8 maximumscore 2

Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Het uitdelen / verspreiden van de staven met de zaden onder scholen in verschillende landen (China, Engeland, alle windrichtingen) is te vergelijken met de zaden van een paardenbloem (paardenbloempluis) die (door de wind) overal naar toe vliegen om ergens te landen en nieuwe bloemen voort te brengen 1
- De boodschap die de organisatie met deze actie uitdraagt op scholen is (een van de volgende): 1
 - dat de mens zorg moet dragen voor de natuur omdat die (door veranderingen in het klimaat) bedreigd wordt.
 - dat liefde voor en/of kennis over de natuur bijdraagt aan het voortbestaan van de aarde.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 1

voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

Form follows fun: de vorm van het paviljoen is grappig / speels, omdat (een van de volgende):

- er een verrassende grote pluizenbol op een gekreukeld plein ligt.
- de binnenkant zo verrassend / spannend is met al die zaden die oplichten.
- de staven zacht bewegen als het waait.

of

Form follows content: het paviljoen heeft de vorm van een plant / paardenbloem / zaadbol en (de inhoud) gaat ook over planten / zaden: er wordt een collectie (planten)zaden getoond.

Dagelijkse taferelen

10 maximumscore 3

drie van de volgende voorbeelden:

- De vrouw kijkt de toeschouwer brutaal/uitdagend aan.
- De vrouw houdt haar wijnglas voor het kruis van de man / raakt met haar wijnglas het kruis van de man.
- De man en vrouw zitten er onderuitgezakt bij / zijn wel erg ontspannen.
- De man heeft zijn been brutaal op de knie van de vrouw gelegd.
- Van de vrouw is veel blote huid / de blote hals zichtbaar en/of de vrouw heeft een diep décolleté (met een roosje erin).
- Het jasje van de man is losgeknoopt.
- Het voetje van de vrouw steekt (brutaal) onder haar rok vandaan.
- De vrouw heeft een karaf vast (vermoedelijk een wijnkaraf) en dat duidt in deze context op dronkenschap.

per juist voorbeeld

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 2

De samenhang ontstaat door (twee van de volgende):

- de driehoeks- of ruitvormige compositie: het paar op de voorgrond vormt de onderzijde van een ruit en/of de mand aan het plafond vormt de punt van een driehoek of ruit.
- de kijkrichting van de figuren: de blik van de beschouwer valt eerst op het gezicht van de vrouw op de voorgrond en wordt vervolgens in een cirkel / ovaal rondgeleid, bijvoorbeeld via de man rechts van haar, naar de oude vrouw en zo via de speelman en de slapende vrouw en/of de kinderen weer terug naar voren.
- de compositielijnen die de figuren met elkaar verbinden, zoals het uitgestoken been en de arm van de man op de voorgrond die het begin vormen van een rondgang langs, bijvoorbeeld, de arm van de oude vrouw rechts, de armen van de speelman en de slapende vrouw links.
- de overwegend symmetrische opbouw: de linker- en de rechterhelft zijn zowat spiegelbeeldig (ten opzichte van de centrale verticale as).
- de evenwichtige kleurverdeling: het geel van de jurk vormt het midden van twee goudbruine kleurvlakken (het kostuum van de man rechts en de rok van de slapende vrouw links) en daaromheen zijn gedekte kleuren aangebracht met aan weerszijden van het midden accenten in rood en wit.

per juist antwoord

1

12 maximumscore 3

- detail a (5) lust
- detail b (4) luiheid
- detail c (6) onmatigheid
- detail d (1) hebzucht

indien vier antwoorden juist

3

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien één of geen antwoord juist

0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 3

drie van de volgende:

- Dit soort genrestukken diende als waarschuwing voor / herinnering aan hoe je je diende te gedragen (morele les).
- Dit soort genrestukken werd gezien als een bron van vermaak / gesprek.
- Dit soort genrestukken was qua thematiek of voorstelling herkenbaar / kon iets vertellen over het beroep en/of de status van de eigenaar (anders dan Bijbelse of mythologische voorstellingen).
- Het bezit van een genrestuk zoals dit van (een bekende schilder zoals) Jan Steen gaf status / aanzien (teken van rijkdom).
- Dit soort genrestukken diende als investering / was verhandelbaar.

per juist antwoord

1

14 maximumscore 2

Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- (glas) Het glas is door de kunstenaar waarschijnlijk op zijn kant gelegd zodat de gele en/of blauwe en/of rode vlakjes zichtbaar zijn. Deze kleuraccenten maken de compositie spannender en/of maken de compositie door de herhaling van de kleuren (gele kan, blauw tafelkleed, rood servet en schaalpje) harmonieuzer
- (lepels) De lepels zijn alle vier (zorgvuldig) tegen de rand van het bord gelegd. Ze wijzen alle vier in een andere richting. Dat maakt de compositie dynamischer / spannender en/of harmonieuzer

1

1

15 A

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Goede kunst is knap gemaakt / getuigt van vakmanschap, terwijl Spoerri's werk niet van veel vakmanschap getuigt omdat hij simpelweg voorwerpen / spullen op een tafelblad plakt en dat ophangt.
- Goede (schilder)kunst bestaat uit traditionele media (verf, brons, marmer), terwijl Spoerri's werk is gemaakt van ongebruikelijke materialen zoals alledaagse voorwerpen en/of (etens)resten/afval.
- Goede kunst is esthetisch / is om te behagen (mooi om te zien), terwijl Spoerri's werk afval / restanten van een maaltijd op tafel laat zien.
- Goede kunst heeft een belangrijk thema / een verheven onderwerp, terwijl Spoerri's onderwerp, de resten van een maaltijd op tafel, te alledaags / weinig betekenisvol lijkt te zijn.
- Goede kunst heeft eeuwigheidswaarde, terwijl Spoerri's werk door de resten van de maaltijd verkleurt / geleidelijk bederft.

per juist antwoord

1

Opmerking

Alleen bij een combinatie van een juiste opvatting met een goed voorbeeld 1 scorepunt toekennen.

17 maximumscore 3

drie van de volgende:

- Door de zwarte achtergrond wordt een deel van de figuren / geportretteerden afgesneden/geïsoleerd, waardoor de aandacht/focus op de expressie van het gezicht of van het gebaar wordt gelegd.
- Door de zwarte achtergrond weet je als beschouwer niets over de omgeving / context waarin de handeling plaatsvindt, en dat maakt de gebaren / expressie geheimzinnig en/of dramatisch.
- De zwarte achtergrond versterkt het contrast tussen kleurverschillen in de gezichten die nu nadrukkelijk rood / verhit en/of bleek / ziek lijken.
- De zwarte achtergrond in combinatie met de sterke belichting (flitslicht) maakt het geheel theateraler: alsof je iemand verrast / betrapt (in het donker) / alsof je iemand even in het spotlicht zet.

per juiste manier

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (onderwerp) een voorstelling uit het dagelijks leven (de herberg, het boerenfeest) en/of het zeventiende-eeuwse realisme in de portretkunst (van burgers, types)
- (expressief) het benadrukken van expressie in vorm en/of kleur om handeling / uitdrukking te versterken
- (clair-obscur) het sterke licht-donkercontrast (de spotlightachtige belichting) van figuren die oplichten tegen een donkere achtergrond (wat bijdraagt aan het dramatisch effect)
- (voorstelling) De vrouwen met de witte (kanten) mutsjes doen denken aan de zeventiende-eeuwse (portretten van) vrouwen met kant in het kostuum (muts of kraag).
- (realisme) De figuren zijn zo veel mogelijk weergegeven zoals ze zijn (niet geïdealiseerd weergegeven, niet geposeerd).

per juist antwoord

1

Je gelooft je ogen niet

19 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (dramatisch hoogtepunt) Het is het dramatische hoogtepunt van het verhaal / een spannend moment en dat leent zich goed voor de weergave van emoties / expressieve houdingen.
- (gedaanteverwisseling) Het gegeven van een gedaanteverwisseling / de verandering van een mensfiguur (nimf) in een boom is een uitdaging voor de kunstenaar om vorm te geven / leent zich goed om indruk te maken.
- (acties komen samen) Er komen verschillende acties / handelingen samen (rennen, vluchten, vergroeien) en dat is een uitdaging voor de kunstenaar om in één logisch beeld vorm te geven.
- (belangrijke figuren / aspecten uit het verhaal komen samen) Op dit moment in het verhaal komen de belangrijkste figuren (Apollo en Daphne en de boom) samen en dat biedt de kunstenaar de mogelijkheid één kunstwerk / beeldengroep te maken.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (gewichtloosheid) Marmer is zwaar en hard, maar de beeldengroep heeft juist veel onderdelen die er (door de diepe uitsneden en vloeiende lijnen) luchtig of gewichtloos uitzien, zoals de doek/draperie die om Apollo heen lijkt te waaien en/of de wapperende haren van Daphne.
- (uitstekende delen) Het beeld heeft sterk uitstekende delen, zoals het been van Apollo en/of de arm van Daphne en/of de wapperende haren en/of de takken met blaadjes die kunnen afbreken.
- (dun / doorschijnend) Bernini benut de transparante eigenschap van marmer goed door sommige delen heel dun te maken en het idee van transparantie / luchtigheid te versterken, zoals bij de doek en de blaadjes.
- (tussenruimtes / diepe plooien) Het beeld is uit een stuk marmer gehakt en het is heel moeilijk om diep in de steen te werken, zoals tussen de figuren, en/of heel gedetailleerd te werken / het goed af te werken, zoals tussen de plooien van de doek / het been van Daphne / de schors.
- (stofuitdrukking) De behandeling van de oppervlaktestructuur is heel precies, zodat je de overgang van de zachte huid naar de ruwe gelaagde schors van de boom ziet.

per juist antwoord

1

21 maximumscore 1

een van de volgende:

- (verbeelding) Het onderwerp spreekt tot de verbeelding / tot de fantasie / bevat iets magisch, en dat prikkelt de creativiteit / de wens tot scheppen / tot verbeelden.
- (vormgeving) Het is een uitdaging om een overtuigende / geloofwaardige beeldende vorm te vinden voor een onzichtbare / niet-gekende verandering / dynamiek (door figuren te combineren en met contrasten te werken).
- (scheppen, creëren) Het thema gedaanteverwisseling ligt dicht bij de maker / is te vergelijken met de manier waarop kunstenaars scheppen / creëren, namelijk door materialen (verf, hout, marmer) in mooie objecten te veranderen en/of door verhalen te vertellen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 2

twee van de volgende aspecten:

- De beeldengroep lijkt begroeid met koraal / waterplanten / schelpen.
- Het brons lijkt verweerd / geoxideerd (groen en/of rood uitgeslagen).
- De onderkant / het voetstuk van het beeld lijkt te bestaan uit een brokstuk / gesteente van de zeebodem.

per juist aspect

1

23 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (bewijskracht) Om het verhaal over (de vondst van) het scheepswrak en de schat zo geloofwaardig mogelijk te maken / kracht bij te zetten.
- (traditie) Het tonen van een documentaire over de maker / kunstenaar / het tentoongestelde past bij de (educatieve) manier waarop tentoonstellingen opgezet worden.
- (financiering) Hirst speelt mee als geldschieter en daarmee geeft hij aan dat hij daadwerkelijk degene is die dit hele project (grotendeels) financiert en dat is feitelijk niet verzonnen.
- (kunstwerk) De documentaire is te zien als een kunstwerk / maakt deel uit van het totale artistieke concept.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 2

De kern van een juist antwoord omvat:

- een kenmerk van onze huidige (westerse) cultuur dat aanzet tot reflectie over aspecten zoals waarheid (echt of nep), esthetiek (kunst of geen kunst), de kracht van verhalen (geloof, geschiedenis, mythes) en vergankelijkheid 1
- en een tekenfilmfiguur (of een ander voorbeeld uit de populaire cultuur) als zogenaamde archeologische vondst die daarbij als passend voorbeeld dient 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- (vergankelijkheid) Door figuren uit tekenfilms, zoals Baloe de Beer, in deze tentoonstelling te presenteren als archeologische vondst wil Hirst ons laten nadenken over de vergankelijkheid van de wereld, dat onze huidige cultuur verloren kan gaan, net zoals die van de Grieken en Romeinen.
- (status) Door een tekenfilmfiguur, zoals Baloe de Beer, in deze tentoonstelling te presenteren als archeologische vondst wil Hirst ons laten nadenken over wat men in de toekomst (na bijvoorbeeld 1000 jaar) zal terugvinden van onze (dominante westerse) populaire cultuur. De vraag is welke betekenis men dan zal toekennen aan bijvoorbeeld Baloe. Misschien wordt die gezien als een belangrijke persoon, held of godheid (en Disney als de nieuwe Ovidius).
- Door figuren uit tekenfilms, zoals Baloe de Beer, in deze tentoonstelling te presenteren in de vorm van sculpturen die ooit gemaakt zouden zijn, laat Hirst ons nadenken over wat de betekenis van kunst (en musea) is, wat we nu belangrijk en/of mooi vinden en wat niet (over wie of wat bepaalt wat tentoongesteld moet worden en voor de toekomst bewaard moet blijven en wat niet).
- Door figuren uit tekenfilms, zoals Baloe de Beer, op te nemen in een totaal nieuw verhaal / nieuwe mythe, laat Hirst ons nadenken over de kracht van verhalen / over nepnieuws of geschiedvervalsing, die op overtuigende manier als de waarheid wordt gebracht (en onze visie op de werkelijkheid kan beïnvloeden).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 2

Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- De visie van de kunstcriticus is dat kunst emoties dient op te roepen en/of verwarring moet zaaien en daarmee aan het denken moet zetten. Dat blijkt uit de aanbeveling dat mensen naar deze tentoonstelling moeten gaan, omdat de kunst van Hirst je "boos, gek of vrolijk maakt" en dat vindt hij positief 1
- Voorbeeld van een goede argumentatie is (een van de volgende): 1
 - Eens met de kunstcriticus, want kunst moet echt iets met je doen, je raken en aan het denken zetten. Als kunst alleen maar mooi is om te zien of te moeilijk om te begrijpen, dan is die niet zo betekenisvol.
 - Oneens met de kunstcriticus, want kunst die zulke sterke emoties oproept, wil slechts indruk maken / shockeren en zal niet echt ergens over gaan / zal niet echt van betekenis zijn of zal zijn doel voorbijschieten.

Wie de schoen past ...

26 maximumscore 2

twee van de volgende aspecten:

- De schoenen bestaan voor de helft uit een (mensen)voet (alsof ze van mensenhuid gemaakt zijn) en doen daardoor denken aan de dood (en dat maakt angstig).
- Het zijn schoenen zonder benen erin en/of voeten zonder benen. Door de levensechte voorvoet verwacht je die wel / voelt het ontbreken van benen als iets spookachtigs / gruwelijks (en dat roept angst op).
- De schoenen (met de levensechte voet) staan op stenige grond voor een schutting en dat roept een gevoel van eenzaamheid / onveiligheid (en dus angst) op.

per juist aspect

1

27 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

De titel *Het rode model* doet vermoeden dat op het schilderij een model of een kleur rood te zien is, maar die twee aspecten ontbreken. / Het 'model' uit de titel zou kunnen verwijzen naar het paar schoenen, maar de schoenen zijn niet rood. Het zoeken naar en/of het ontbreken van die aspecten in de voorstelling maakt je als beschouwer onrustig, alsof er iets ergs gebeurd is. (Is het model iets overkomen? Zijn deze schoenen de enige sporen / bewijsstukken van iemand die verdwenen is?)

Vraag	Antwoord	Scores
28	<p>maximumscore 2</p> <p>Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De invloed van het surrealisme is te herkennen aan vervreemding / het droomachtige karakter en/of de bovennatuurlijke / spookachtige sfeer • De twee hakken (met bandjes) staan zonder zichtbare ondersteuning rechtop, wat al vreemd is. Bovendien zie je geen voeten in de schoenen, maar wel sporen van tenen / teenafdrukken, alsof het model onzichtbaar en/of net verdwenen is <p>of</p> <ul style="list-style-type: none"> • De twee hakken (met bandjes) staan zonder zichtbare ondersteuning eenzaam in een verder lege ruimte, in de spotlights. Daardoor lijkt het op een scène uit een thriller / een spannende film / nachtmerrie / droom. 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
29	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De foto met de afdrukken van de voeten / tenen die de drager van deze hakken zou maken, verbeeldt letterlijk de titel <i>Footprint</i> (voetafdruk). – De foto laat een aantal sporen / teenafdrukken rondom (voor en achter) het schoenontwerp zien, en die verbeelden 'de sporen van schoenen in de mode', wat zoiets betekent als 'de geschiedenis van bijzondere schoenontwerpen'. Daarvan is het ontwerp van Jurgi Persoons er ook een en/of zijn 'schoenen' tonen een stap in de geschiedenis van het schoenontwerp. – De foto van de dramatisch aangelichte hakken kan in de context van deze tentoonstelling over (de geschiedenis van de) mode verwijzen naar de modeshows waarin de schoenontwerpen te zien waren / meeliepen. 	
	per juist antwoord	1

Vraag	Antwoord	Scores
30	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • vormgeving (een van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – In de vleugels is een sterke omtreklijn (contour / outline) te zien. – De vorm van de vleugel / veren is sterk gestileerd / vereenvoudigd. – De tekening is in zwart-wit (heeft een grafisch karakter). Veel strips zijn in zwart-wit. • voorstelling: Het motief van de vleugel / de fantasie van 'vleugels hebben' is kenmerkend voor sommige stripfiguren die bijzondere gaven hebben, zoals kunnen vliegen 	<p>1</p> <p>1</p>
31	<p>maximumscore 3</p> <p>drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De puntige uiteinden versterken de horizontale richting / snelheid. – De belijning op de bovenzijde / het schoenoppervlak is vloeiender / heeft minder onderbrekingen. – Het glanzende materiaal maakt het oppervlak gladder. – de vloeiende / golvende, doorlopende witte lijn in de zool – De schoen is / lijkt meer uit een stuk (leer) te zijn gemaakt. – De veters zijn weggewerkt onder de bovenste bekleding. <p>per juist antwoord</p>	<p>1</p>
32	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Een bedrijf zoals Adidas verhoogt zo de status van hun merk. (Door beroemde ontwerpers in te zetten associëren klanten het merk met high fashion.) – Door exclusieve ontwerpen uit te brengen (in beperkte oplage) wordt de uitstraling van een bedrijf als Adidas ook exclusiever. – Een bedrijf als Adidas breidt daarmee de doelgroep uit (behalve de sporters kopen ook de meer modebewuste klanten hun sportschoenen). <p>per juist antwoord</p>	<p>1</p>

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinerator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 31 mei te accorderen.

Ook na 31 mei kunt u nog tot en met 8 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

6 Bronvermeldingen

afbeelding 1	Charles Fowler, Great Conservatory, 1827, Syon Park, Londen, https://www.flickr.com/photos/mualphachi/5782680465
afbeelding 2	Decimus Burton en Richard Turner, Palm House, 1848, bovenaanzicht, Kew Gardens, Londen, http://www.headwaywestlondon.org.uk/uploads/4/7/3/2/47320801/aerial-view-of-palm-house-02_orig.jpg
afbeelding 3	Decimus Burton en Richard Turner, Palm House, 1848, Palm House, vooraanzicht, https://www.kew.org/kew-gardens/whats-in-the-gardens/palm-house
afbeelding 4	Heatherwick Studio, UK paviljoen World Expo, Shanghai 2010. https://sgustokdesign.com/archive/Heatherwick-Studio-UK-Pavilion-for-Shanghai-World-Expo-2010-02.jpg
afbeelding 5 en 6	Heatherwick Studio, UK paviljoen World Expo, Shanghai 2010. details http://www.heatherwick.com/projects/buildings/uk-pavilion/
afbeelding 7	Heatherwick Studio, UK paviljoen World Expo, Shanghai 2010. interieur van het paviljoen, foto Michael Freeman, http://www.michaelfreemanphoto.com/-/galleries/the-galleries/stock/architecture-design/architects/thomas-heatherwick/-/medias/474043b8-45c3-11e0-941d-0de5b5361a2e-shanghai-expo-2010-uk-pavilion
afbeelding 8	Jan Steen, <i>In weelde siet toe</i> , 1663, olieverf op doek, 105 x 145 cm, collectie Kunsthistorisch Museum Wenen, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan_Steen_-_Beware_of_Luxury_(%E2%80%9CIn_Weelde_Siet_Toe_%E2%80%9D)_-_Google_Art_Project.jpg
afbeelding 9	Daniel Spoerri, <i>Table Bleue: Restaurant of Galerie J</i> , 1963, 110 x 110 x 20 cm https://antronaut.net/image/175623602142
afbeelding 10	Louise te Poele, <i>Stien</i> , uit: <i>The Farmer Series</i> , 2009.
afbeelding 11	Louise te Poele, <i>Jo and Anna</i> , uit: <i>The Farmer Series</i> , 2009
afbeelding 12	Louise te Poele, <i>VSOP</i> , uit: <i>The Farmer Series</i> , 2009, www.louisetepoele.nl of zie https://roadsandkingdoms.com/2012/farmers/

- afbeelding 13 Gian Lorenzo Bernini, *Apollo en Daphne*, 1622-1625, <https://www.artsalanholland.nl/beeldhouwkunst/gian-lorenzo-bernini-apollo-en-daphne>
- afbeelding 14 Gian Lorenzo Bernini, *Apollo en Daphne*, 1622-1625, http://community.fansshare.com/pic21/w/apollo-barberini/1200/15740_bernini_apollo_and_daphne.jpg
- afbeelding 15 Gian Lorenzo Bernini, *Apollo en Daphne*, 1622-1625, <https://cpovid.wordpress.com/2016/04/25/berninis-apollo-and-daphne/>
- afbeelding 16 Gian Lorenzo Bernini, *Apollo en Daphne*, 1622-1625, detail (hand en twijgjes) <https://keightmaclean.tumblr.com/post/31442405051/apollo-and-daphne-gian-lorenzo-bernini-marble>
- afbeelding 17 Gian Lorenzo Bernini, *Apollo en Daphne*, 1622-1625, detail (doek), <https://repainterdiaries.files.wordpress.com/2010/01/bernini-apollo-daphne1.jpg>
- afbeelding 18 Damien Hirst, *Hydra and Kali*, 2015, brons, <https://whitecube.com/media/w1200/Artists/damien-hirst-hydra-and-kali-coral-2015.jpg>
- afbeelding 19 Damien Hirst, *Hydra and Kali*, 2015, brons, detail, <https://blog.musement.com/us/5-summer-art-exhibits-you-shouldnt-miss/>
- afbeelding 20 https://www.tribune.com/arti-visive/arte-contemporanea/2017/04/damien-hirst-mostra-venezia-pinault/?utm_source=Newsletter+Artribune&utm_campaign=1eb19f0009-&utm_medium=email&utm_term=0_dc515150dd-1eb19f0009-153804281&ct=t%28%29&goal=0_dc515150dd-1eb19f0009-153804281
- afbeelding 21 Damien Hirst, *Best Friends*, brons, archief Cito
- afbeelding 22 René Magritte, *Le modèle rouge III (Het rode model III)*, 1937, 183 x 136 cm, olieverf op doek, <https://www.rhdickerson.com/2018/03/this-weeks-art-magrittes-le-modele-rouge-iii/>
- afbeelding 23 Jurgi Persoons, *S/S97 Strapped Wooden Heels*, 1997, foto Frédéric Uyttenhove, <https://www.anothermag.com/fashion-beauty/gallery/7531/footprint-the-tracks-of-shoes-in-fashion/0>
- afbeelding 24 Het schoenontwerp van Jurgi Persoons aan de voet van een model, foto Ronald Stoops, courtesy MoMu, Antwerpen.
- afbeelding 25 Jeremy Scott, JS WINGS 2.0 "JEREMY SCOTT", 2010, <https://www.flightclub.com/js-wings-2-0-wht-black1-wht-200579> (8 mei 2021)
- afbeelding 26 Jeremy Scott, *Shark Fin*, ontwerp uit 2015, <https://www.sneakerhead.com/adidas-jeremy-scott-shark-fin-s77799.html>
- figuur 1 Charles Fowler, Great Conservatory, 1827, Syon Park, Londen <http://www.iconblu.co.uk/location/>
- figuur 2 Decimus Burton en Richard Turner, Palm House, 1848, interieur, Kew Gardens, Londen, foto Michael David, <https://michaelseye.wordpress.com/2015/02/22/the-wonder-of-kew-gardens/>
- figuur 3 Heatherwick Studio, ontwerp van UK paviljoen World Expo, Shanghai 2010 <http://www.heatherwick.com/projects/buildings/uk-pavilion/>
- figuur 4 paardenbloem, <https://get.pxhere.com/photo/nature-grass-cloud-black-and-white-plant-sky-white-photography-dandelion-leaf-flower-wind-line-pollen-umbrella-macro-black-monochrome-flora-flowers-close-up-blown-seeds-macro-photography-daisy-family-common-flight-monochrome-photography-atmosphere-of-earth-1103263.jpg>

- figuur 5 vier details uit: Jan Steen, *In weelde siet toe*, 1663
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan_Steen_-_Beware_of_Luxury_\(%E2%80%9CIn_Weelde_Siet_Toe%E2%80%9D\)_-_Google_Art_Project.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan_Steen_-_Beware_of_Luxury_(%E2%80%9CIn_Weelde_Siet_Toe%E2%80%9D)_-_Google_Art_Project.jpg)
- figuur 6 Foto uit het beeldarchief van Cito.
- figuur 7 Frans Hals, *Malle Babbe*, 1633-1635
<https://artsandculture.google.com/asset/malle-babbe/8gGg1YQu0B5evw?hl=nl>
- figuur 8 Damien Hirst, uit: tent.cat. *Damien Hirst, Treasures from the Wreck of the Unbelievable*, Palazzo Grassi, Venetië 2019, <https://news.artnet.com/art-world/damien-hirst-created-fake-documentary-venice-show-can-see-netflix-1192922>
- figuur 9 Affiche van de tentoonstelling *Footprint. De sporen van schoenen in mode*, MoMu Antwerpen, 2015, <https://vistelacalle.com/144317/foot-print-la-exhibicion-que-muestra-la-huella-de-los-zapatos-de-moda-en-amberes/footprint-the-track-of-shoes-in-fashion/>

Alle (overige) bronnen voor het laatst geraadpleegd op 13-09-2021.

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft ernaar gestreefd de auteursrechten op hier gebruikt materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met Cito.